

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

СТАТИСТИКА

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь бакалавр

факультет/інститут Обліку та фінансів

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Статистика для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Мова викладання державна

Розробник:

Алла Рудич, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
к.е.н., доцент

02 вересня 2024 року



Алла РУДИЧ

Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа
та страхування

02 вересня 2024 року



Олександр БЕЗКРОВНИЙ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок
протокол від 02 вересня 2024 року № 1.



Світлана ЗОРЯ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (072ФБССФР_бд_24)
Семестр	2
Лекції (годин)	22
Практичні (семінарські) (годин)	28
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування систематизованих знань щодо методики проведення статистичного дослідження, набуття навичок використання статистичних методів для дослідження суспільних явищ і процесів.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування: Фінанси.

4. Компетентності

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові:

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

ФК12. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансового, облікового, статистичного та інвестиційного забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери й інших галузей економіки

5. Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати

показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР24. Визначати місце і значення облікової, аналітично-цифрової, статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання.

***Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними
результатами навчання***

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	Знати основні поняття й терміни статистики: спостереження, динаміка, тенденції, кореляція, індекси та інші.
	Визначати причинно-наслідкові зв'язки (кореляційні та дисперсійні моделі), які існують між процесами та явищами на рівні фінансової системи
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).	Володіти статистичним інструментарієм (зведення, групування, прийоми визначення відносних та середніх величин, середньої та граничної помилок вибірки) для діагностики фінансових систем
	Прогнозувати розвиток фінансових систем (державні фінанси, бюджетна та податкова системи, фінанси підприємств, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).
ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	Володіти економіко-математичними методами аналізу фінансових явищ і процесів для ефективного вирішення ситуацій та завдань та здійснення контрольних функцій на рівні фінансової системи.
ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	Володіти знаннями ідентифікації та прийомів формування бази даних, збору та обробки інформації процесів статистики фінансів.
	Знати та визначати показники які характеризують стан, динаміку та тенденції розвитку фінансової системи.
ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	Володіти економіко-математичними методами аналізу (аналітичне групування, кореляційно-регресійний, дисперсійний) фінансових явищ і процесів для ефективного вирішення ситуацій та завдань на рівні фінансової системи.
ПР24. Визначати місце і значення облікової, аналітично-цифрової, статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання.	Володіти принципами аналітично-цифрової, математичної та статистичної систем у інформаційному забезпеченні.
	Діяти у відповідності з сучасними знаннями та комунікативними навичками.

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи (лекція, пояснення).

Наочні методи (демонстрування, спостереження).

Практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою).

Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль).

Інтерактивні методи (дискусії, розроблення і презентація проектів).

Комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).

Методи усного контролю (бесіда).

Методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод статистики. Загальне поняття статистики. Предмет статистики як суспільної науки. Галузі статистичної науки. Організація єдиної системи обліку та статистики в Україні. Нормативно-інструктивна база проведення статистичних досліджень в Україні. Основні категорії та поняття статистики (статистична сукупність, одиниці сукупності, статистичні ознаки, варіація, варіанти, частоти, статистична закономірність). Метод статистики. Статистична методологія. Етапи статистичних досліджень. Класифікація статистичних методів відповідно до етапів статистичного дослідження.

Тема 2. Статистичне спостереження. Поняття статистичного спостереження, основні вимоги щодо його здійснення. Основні елементи статистичного спостереження (об'єкт, предмет, суб'єкт, мета, завдання тощо). Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Форми статистичного спостереження: перепис, облік, спеціальні спостереження, опитування, звітність. Суцільні та несучільні спостереження. Несучільні спостереження: вибіркове, обстеження основного масиву, монографічне обстеження, анкетне обстеження. Форми державних спостережень. Види, реквізити, порядок складання та подачі статистичної звітності. Робочі документи статистичного спостереження: план спостереження, програма спостереження, статистичні формуляри та допоміжні документи. Помилки статистичного спостереження (реєстрації та репрезентативності, випадкові та систематичні). Арифметичний і логічний контроль результатів спостереження на наявність помилок.

Тема 3. Зведення та групування статистичних даних. Сутність статистичного зведення. Попередня підготовка зібраних в ході дослідження даних до аналізу: перевірка, систематизація, обробка, підсумовування даних і представлення їх у формі статистичних таблиць. Ряди розподілу та їх елементи. Варіаційні, атрибутивні та ранжировані ряди розподілу. Дискретні та інтервальні варіаційні ряди. Статистичне групування, його суть і завдання. Види статистичних групувань: структурне, типологічне, аналітичне, просте, комбінаційне, вторинне. Методологія статистичних групувань. Послідовність побудови інтервального ряду розподілу. Групувальні ознаки. Класифікація та розподіл на групи в статистиці. Побудова ранжированого ряду. Визначення кількості груп. Визначення величини інтервалу. Особливості групування малих сукупностей. Обчислення статистичних характеристик ряду розподілу.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники. Поняття та види статистичних показників. Кількісні та якісні показники. Абсолютні показники, їх одиниці виміру. Відносні показники, їх види (динаміки, планового завдання, виконання плану, структури, порівняння, координації, інтенсивності) і форми виразу. Середні величини як характеристики ряду. Формули ступеневої середньої зважені та незважені. Об'ємні середні величини (арифметична, геометрична, гармонійна, хронологічна та інші). Структурні середні показники (мода і медіана), особливості їх визначення для різних видів рядів розподілу.

Тема 5. Вибірковий метод. Загальне поняття вибіркового методу статистичного спостереження. Теоретичні основи вибіркового методу. Переваги та недоліки вибіркового дослідження. Генеральна та вибіркова сукупності. Репрезентативність. Теорія імовірності як теоретична основа вибіркового методу. Організація вибіркового спостереження. Етапи

проведення вибіркового дослідження. Визначення генеральної та вибіркової сукупності для конкретних видів статистичного дослідження. Обсяг вибірки. Способи відбору одиниць до вибіркової сукупності: випадковий, цілеспрямований, механічний, серійний (кластерний), багатоступеневий (комбінований), типовий, метод квот, стихійної вибірки, метод «снігового клубка» та ін. Схеми відбору: повторний і безповторний. Помилки вибіркового спостереження, їх визначення при різних способах відбору. Помилки репрезентативності: систематичні, випадкові. Середня та гранична помилки вибірки. Поширення вибірових даних на генеральну сукупність: прямий розрахунок, метод коефіцієнтів.

Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Факторні та результативні ознаки. Однофакторний та багатофакторний (множинний) зв'язок між показниками. Прямий та обернений зв'язок між показниками. Функціональний та стохастичний зв'язок. Кореляційний зв'язок (прямолінійний та криволінійний). Види взаємозв'язків соціально-економічних явищ. Статистичні методи вивчення різних видів взаємозв'язків. Аналітичне групування. Дисперсійний аналіз. Основні завдання дисперсійного аналізу. Загальнотеоретичні основи дисперсійного методу аналізу. Алгоритм однофакторного дисперсійного аналізу. Кореляційно-регресійний аналіз: однофакторний, двофакторний та багатофакторний. Завдання та загальнотеоретичні основи кореляційно-регресійного методу аналізу. Етапи проведення кореляційно-регресійного аналізу. Рівняння регресії, визначення його параметрів.

Тема 7. Аналіз динаміки. Статистичні ряди динаміки, їх види та правила побудови. Види рядів динаміки. Аналітичні показники рядів динаміки (абсолютний приріст, коефіцієнт та темп зростання, темп приросту, абсолютне значення 1% приросту): базисні, ланцюгові та середні. Середні показники динамічного ряду. Поняття тенденції розвитку. Побудова динамічних рядів – об'єднання попередніх результатів дослідження з новими даними. Прийоми аналізу рядів динаміки: укрупнення періодів; ковзна середня; аналітичне вирівнювання. Характеристика основної тенденції. Прийоми обробки динамічних рядів: приведення до однієї основи, змикання ряду, екстраполяція, інтерполяція. Особливості кореляційного аналізу ряду динаміки. Статистичні прийоми виміру сезонних коливань. Коефіцієнти сезонності.

Тема 8. Індексний метод. Статистичні індекси, методика їх обчислення та зміст. Завдання індексного аналізу. Індивідуальні та загальні індекси. Територіальні індекси, особливості їх обчислення. Агрегатний індекс як основна форма індексу. Індексована величина. Елімінована величина. База порівняння. Середньозважені індекси. Середні арифметичні та гармонійні індекси. Система індексів для характеристики динаміки складного явища. Індеси середніх величин. Взаємозв'язок між окремими соціально-економічними індексами.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма здобуття освіти			
	072ФБССФР_бд_24			
	усього	у тому числі		
		л	п	с. р.
Тема 1. Предмет і метод статистики	10	2	2	6
Тема 2. Статистичне спостереження	12	2	2	8
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	14	2	4	8
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	20	4	4	12
Тема 5. Вибірковий метод	16	2	4	10
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	20	4	4	12
Тема 7. Аналіз динаміки	20	4	4	12
Тема 8. Індексний метод	18	2	4	12
Усього годин	150	22	28	100

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин, денна форма здобуття освіти
	072ФБССФР_бд_24
Тема 1. Предмет і метод статистики	2
Тема 2. Статистичне спостереження	2
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	4
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	4
Тема 5. Вибірковий метод	4
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	4
Тема 7. Аналіз динаміки	4
Тема 8. Індексний метод	4
Разом	28

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин, денна форма здобуття освіти
	072ФБССФР_бд_24
Тема 1. Предмет і метод статистики	6
Тема 2. Статистичне спостереження	8
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	8
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	12
Тема 5. Вибірковий метод	10
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	12
Тема 7. Аналіз динаміки	12
Тема 8. Індексний метод	12
Разом	100

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою по навчальній дисципліні «Статистика». Реалізація даного напрямку роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання передбачається шляхом підготовки до практичних занять, контрольної роботи, глосарію та обчислення завдань, які виконуються в межах самостійної роботи в аудиторний та позааудиторний час.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	Виконання вправ на практичних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи: <i>практичні розрахункові завдання, глосарій.</i> Контрольна робота. Залік.
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).	

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	
ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	
ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	
ПР24. Визначати місце і значення облікової, аналітично-цифрової, статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	аудиторна контрольна робота	виконання завдань самостійної роботи		
			розрахункові завдання	ведення глосарію	
денна форма здобуття освіти					
Тема 1. Предмет і метод статистики	5		15	2	7
Тема 2. Статистичне спостереження	5			2	7
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	5			2	7
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	5			2	22
Тема 5. Вибірковий метод	5		15	2	7
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	5			2	7
Тема 7. Аналіз динаміки	5			2	7
Тема 8. Індексний метод	5			2	22
Аудиторна контрольна робота		14			14
Разом	40	14	30	16	100

Шкала і критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізованих фінансових явищ і процесів. Здобувач проявив високий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає

Кількість балів	Критерії оцінювання
	методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни
4	Завдання в цілому виконано з помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатньо добрий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач частково може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
3	Завдання виконано менш ніж на 50 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що дає можливість низько оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
2	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 20 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
0-1	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 20 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях., що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Аудиторна контрольна робота (2 теоретичні питання, 1 задача)

Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичні питання (6 балів – по 3 бали за кожне питання)	
3	Здобувач проявив високий рівень теоретичних знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
2	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що дає можливість відносно високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
1	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах фінансової статистики.
0	Здобувач вищої освіти проявив недостатній рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Задача (8 балів)	
7-8	Здобувач проявив високий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
4-6	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє

Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичні питання (6 балів – по 3 бали за кожне питання)	
	методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що дає можливість відносно високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
1-3	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах фінансової статистики.
0	Здобувач вищої освіти проявив недостатній рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

*Виконання завдань самостійної роботи
Розрахункові завдання*

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-15	При виконанні самостійного завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізованих фінансових явищ і процесів. Здобувач проявив високий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
10-12	Самостійне завдання виконано успішно: розрахунки виконані без помилок або з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу. Здобувач проявив достатньо високий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач

Кількість балів	Критерії оцінювання
	може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних задач та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість добре оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання дисципліни.
7-9	Завдання в цілому виконано з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатньо добрий рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
4-6	Самостійна робота виконана менш ніж на 60 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання. Здобувач, що не дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
1-3	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 20 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
0	Відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Ведення глосарію

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Наявний словник, що повністю розкриває категорії фінансової статистики. Матеріал поданий з виділенням і систематизацією головного, розкриттям сутності предмета, законспектовані усі теми, категорії, визначення. Здобувач вищої освіти проявив високий (відмінний) рівень знань економічних категорій та законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків між показниками; володіє методичним інструментарієм

Кількість балів	Критерії оцінювання
	діагностики стану фінансових систем; вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації, розраховує показники стану фінансової системи та визначати місце і значення статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
1	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень наповнення глосарію, застосування економіко-математичних методів для вирішення фінансових задач; застосування економіко-математичних методів для вирішення фінансових задач; може ідентифікувати джерела та розуміє методологію визначення і методи отримання економічних даних, збору інформації про стан фінансових систем; що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
0	Законспектовано менше ніж 30% матеріалу, що не дозволяє повністю зрозуміти сутність та основні особливості статистичної науки. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань, з помилками визначає показники аналітично-цифрової та статистичної систем у інформаційному забезпеченні суб'єктів діяльності. Відсутній конспект, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Засоби навчання: ноутбук, персональний комп'ютер, мережа Wi-Fi, доступ до інтернет-ресурсів, онлайн платформи Zoom, Google Meet, мультимедійне обладнання (проектор), дошка аудиторна, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle, репозитарій ПДАУ.

Перелік інструментів, обладнання, устаткування потрібного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує 425 навчальна аудиторія.

13. Політика навчальної дисципліни

Терміни виконання та перескладання:

Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики і джерела інформації.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

Наприкінці семестру здобувач вищої освіти має можливість в АСУ пройти опитування і висловити свою думку щодо вражень від вивчення дисципліни «Статистика».

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalnaosvita>.

Оскарження результатів оцінювання. Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproosiniuvannya2023.pdf>.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика : навч. посіб. Полтава: ПВВ ПДАУ, 2021. 300 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/93ab3912-7596-495a-8c4f-a6930c4c0d6/content>.

2. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Соціально-економічна статистика : конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 92 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/15395/1/%D0%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.

3. Мармоза А.Т. Статистика : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 602 с. URL : https://book-ye.com.ua/catalog/ekonomika/ekonomichna-tatystyka/?gclid=EAIaIQobChMI5Jvag4vPgQMVL EJBAh2RfAv-EAQYBCABEGlw8_D_BwE.

4. Паянок Т. М., Задорожня Т.М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с. URL : <https://dpu.edu.ua/elektronni-resursy/korysni-posylannia/fakhovi-periodichni-vydannia?view=-article&id=2066&catid=2>.

Допоміжні

1. Батрак О. В., Тарасенко І. О., Апацький В. В. Статистичний інструментарій аналізу фінансової стійкості банків України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 3 (69). С. 25-38. URL: <https://stud.knutd.edu.ua/bitstream/>.pdf.

2. Бездушна Ю. С., Замлинський В. А., Замлинська О. В., Щуровська А. Ю. Роль звітності та статистики в капіталізації активів підприємств та національного багатства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 103-109. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4412>.

3. Бодаковський В. Теоретико-прикладні засади функціонування фінансової системи України. *Via Economica*, 2024. №4. С. 19-27. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2024-4-3>.

4. Гончар О. В. Забезпечення якості статистичної інформації: методологія та організація: монографія. Київ: Формат, 2019. 369 с. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2019>

_1/075-080.pdf.

5. Задорожна Р. П. Методологічні особливості відображення фінансового сектору в системах макроекономічної статистики. *Збірник наук. праць Черкаського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки № 58, 2020. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1703>.

6. Іщук С.О., Созанський Л.Й. Порівняльна статистична оцінка інноваційної діяльності промислового сектору економіки України (регіональний розріз). *Статистика України*, 2022. 96(1), С. 47-58. URL: DOI: [https://doi.org/10.31767/su.1\(96\)2022.01.05](https://doi.org/10.31767/su.1(96)2022.01.05)

7. Іщук С.О., Созанський Л.Й. Статистична оцінка впливу інноваційності продукції на зайнятість і заробітну плату в українській промисловості. *Статистика України*, 2023. 102(3-4), 16-26. URL: [https://doi.org/10.31767/10.31767/su.3-4\(102-103\)2023.03-04.02](https://doi.org/10.31767/10.31767/su.3-4(102-103)2023.03-04.02)

8. Моторін Р.М., Моторіна Т.М. Український слід на шляху розвитку Міжнародного статистичного інституту. *Статистика України*. 2023. 100(1), С. 174-186. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.16](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.16)

9. Осауленко О.Н., Горобець О.О. Імплементация інструментарію Smart-статистики в офіційну статистику. *Статистика України*. 2023. 100(2), С. 7-18. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.01](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.01)

10. Парфенцева Н.О., Голубова Н.В. Статистичні методи контролю якості як інструмент дослідження даних у пакеті Statistica. *Статистика України*, 2023. 100(1), С. 9-26. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.02](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.02)

11. Про інформацію : Закон України № 2658-XII від 02.10.92, ВВР, 1992. №48, ст.651. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

12. Про офіційну статистику : Закон України № 2524-IX від 16.08.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>

13. Семенець А., Тюріна Д., Кузькін Є, Ярмач О. Статистичне дослідження формування доходів місцевих бюджетів в умовах. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(36), 2021. 310–319. URL : <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i36.227916>.

14. Созанський Л. Й. Статистична оцінка впливу економічної глобалізації на структури випуску і зайнятості у переробній промисловості. *Статистика України*, 2024. 105(2), С. 23-34. URL: <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/439>

15. Солодухін С. В., Ісаєнко О. М., Хорошун В. В. Методи економіко-статистичних досліджень : навч. посібн. ВНЗ. Запоріжжя : Запорізь. держ. інж. акад. 2020. 132 с.

16. Судакова О. І., Янченко В. В., Ярлік Т. В. Статистичне дослідження сучасного стану підприємницької діяльності у галузі промисловості України. *Становлення та особливості регулювання соціально-економічного розвитку країни: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конферен., м. Київ, 7 листопада 2020 р. Київ, 2020. С. 131–135. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/105>.*

17. Судакова О., Устименко Б., Пінясов В. Статистичне дослідження фінансово-економічних показників діяльності підприємств в Україні. *Економіка та суспільство*, 2022. (22). URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-22-43>.

Інформаційні ресурси

1. Електронний репозитарій Полтавського державного аграрного університету. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080>.

Офіційні сайти:

2. Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Міністерства Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

4. Національного банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>.

5. Міністерства економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

6. Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Науковий журнал «Статистика України». URL: <http://nasoa.edu.ua/pidrozdily/redaktsijno-vydavnychij/su/>.

8. Інститут економіки та прогнозування НАН України. URL: <http://ief.org.ua>.

9. Інститут економ. досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua>.
10. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Набір даних/Dataset

11. <https://www.kaggle.com/datasets>.
12. <http://mlr.cs.umass.edu/ml/>.
13. <https://github.com/awesomedata/awesome-public-datasets>.
14. <https://www.data.gov/>.
15. <https://data.gov.uk/>.
16. <http://data.worldbank.org/>.